

แผนการดำเนินการส่งเสริมสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2556-2558

บทนำ

การจัดการศึกษาระบบสหกิจศึกษา (Cooperative Education) เป็นการศึกษาร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษากับองค์กรผู้ใช้บัณฑิต โดยเป็นระบบการศึกษาที่มุ่งเน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติงานจริงในองค์กรผู้ใช้บัณฑิต (Work Based Learning) รวมถึงการบูรณาการในการจัดการศึกษากับการทำงาน (Work Integrated Learning) เพื่อช่วยให้บัณฑิตสามารถเรียนรู้ชีวิตการทำงานก่อนสำเร็จการศึกษาและพัฒนาทักษะสัมพันธ์กับวิชาชีพที่เป็นความต้องการขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต รวมถึง เป็นแนวทางสำคัญที่ทำให้นิสิตนักศึกษาสามารถเชื่อมโยงและประยุกต์ความรู้ทางทฤษฎีสู่การปฏิบัติงานจริง

สถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ เช่น ประเทศอังกฤษ เยอรมัน แคนาดา และสหรัฐอเมริกา ได้จัดให้มีการสร้างเสริมประสบการณ์วิชาชีพจนในที่สุดพัฒนารูปแบบเป็นหลักสูตรสหกิจศึกษามาประมาณ 100 ปี โดยได้มีการวิจัยแล้วว่าหลักสูตรสหกิจศึกษาจะช่วยเสริมสร้างศักยภาพของบัณฑิตให้ก้าวสู่โลกอาชีพ จนมีการขยายผลการจัดสหกิจศึกษาไปยังสถาบันอุดมศึกษาทั่วโลก (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา , 2551) ต่อมา มีการก่อตั้งองค์กรนานาชาติที่เกี่ยวข้องกับสหกิจศึกษา เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการและพัฒนาสหกิจศึกษาร่วมกันคือ World Association for Cooperative Education (WACE) และ National Commission for Cooperative Education (NCCE) ซึ่งทั้งสององค์กรนี้ได้รวมตัวกันในปี ค.ศ.2012 โดยใช้ชื่อว่า Cooperative and Work Integrated Education และคงชื่อย่อว่า WACE และขยายผลกิจกรรมไม่จำกัดเฉพาะสหกิจศึกษา โดยรวมการสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้จากการทำงานในรูปแบบอื่นๆ ด้วย สหกิจศึกษาได้ขยายผลมาสู่เอเชียแป

ซีฟิคทั้งในประเทศไทย ประเทศสิงคโปร์ ประเทศจีน (ฮ่องกง) และประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (สมาคมสหกิจศึกษาไทย 2552 : 3-5)

สำหรับประเทศไทย สหกิจศึกษา (Cooperative Education) ได้เริ่มเข้ามาเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2536 โดยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน เป็นผู้นำระบบสหกิจศึกษาเข้ามาและยังได้เป็นผู้บัญญัติศัพท์คำว่า “สหกิจศึกษา” ขึ้น โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกที่นำระบบสหกิจศึกษามาใช้ ต่อมาแนวคิดดังกล่าวขยายไปยังมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ จนกระทั่งในปีการศึกษา 2545 รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยในขณะนั้น ได้ประกาศนโยบายให้การสนับสนุนด้านงบประมาณแก่สถาบันอุดมศึกษาที่จัดสหกิจศึกษา โดยได้ริเริ่มโครงการพัฒนาสหกิจศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาในลักษณะโครงการนำร่อง ซึ่งมีสถาบันอุดมศึกษา 17 แห่ง องค์กรผู้ใช้บัณฑิต 257 แห่ง และนักศึกษา 679 คน เข้าร่วมโครงการ และได้ขยายผลโครงการดังกล่าวอย่างต่อเนื่องไปจนถึงรุ่นที่ 5 ในปีการศึกษา 2547 โดยรวมแล้วมีสถาบันอุดมศึกษาเข้าร่วม 60 แห่ง องค์กรผู้ใช้บัณฑิต 2,000 แห่ง และนักศึกษา 10,444 คน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 2551 : 5) นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาสหกิจศึกษาได้ขยายอย่างรวดเร็วสู่ระดับชาติโดยรัฐบาลได้ก้าวเข้ามาสนับสนุนผ่านทบวงมหาวิทยาลัย โดยมีสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็น หน่วยงานหลัก กำหนดกลยุทธ์ มาตรการ แผนการดำเนินงานโครงการและกิจกรรมสำหรับสนับสนุนและส่งเสริมการจัด การศึกษารูปแบบสหกิจศึกษา และได้ตั้งเครือข่าย พัฒนาสหกิจศึกษาขึ้น 9 เครือข่าย ได้แก่ เครือข่าย พัฒนาสหกิจศึกษาภาคเหนือตอนบน เครือข่าย พัฒนาสหกิจศึกษาภาคเหนือตอนล่าง เครือข่าย พัฒนา สหกิจศึกษาภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน เครือข่าย พัฒนา สหสหกิจศึกษาภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง เครือข่าย พัฒนาสหกิจศึกษาภาคตะวันออก เครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษาภาคกลางตอนบน เครือข่ายพัฒนา สหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่าง เครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษาภาคใต้ตอนบน และ เครือข่าย พัฒนา สหกิจศึกษาภาค ใต้ตอนล่าง จวบจนปัจจุบันการดำเนินงานสหกิจศึกษาได้พัฒนาเข้าสู่ลักษณะพหุภาคี โดยมีหน่วยงาน

หลายภาคส่วนเข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานสหกิจศึกษา ส่งผลให้สหกิจศึกษาทวีความสำคัญมากขึ้น มีสถาบันอุดมศึกษาใช้สหกิจศึกษาเป็นทางเลือกในการจัดการศึกษากว้างขวางขึ้นในเกือบทุกสาขาวิชา ทั้งสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสังคมศาสตร์/มนุษยศาสตร์ และจากการสำรวจข้อมูลล่าสุดของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในปี 2554 พบว่า มีสถาบันอุดมศึกษา 108 แห่ง องค์กรผู้ใช้บัณฑิตจำนวน 12,962 แห่ง และนักศึกษาจำนวนกว่า 26,048 คน เข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา : 2554)

การดำเนินการสหกิจศึกษาในปี พ.ศ. 2551-2555

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ตระหนักถึงความสำคัญของสหกิจศึกษา จึงมีนโยบายที่จะส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาระบบสหกิจศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เพื่อให้บัณฑิตมีความสมบูรณ์พร้อม มีศักยภาพและมีคุณลักษณะตรงตามความต้องการขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต โดยการบูรณาการความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษา สมาคมสหกิจศึกษาไทย เครือข่ายเพื่อพัฒนาอุดมศึกษา และองค์กรผู้ใช้บัณฑิต โดยได้จัดทำแผนการดำเนินงานส่งเสริมสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ระหว่างปี 2551-2555 เพื่อใช้เป็นกลยุทธ์หรือแนวทางส่งเสริมพัฒนาการจัดการศึกษาในระบบสหกิจศึกษาของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อพัฒนาบัณฑิตทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ให้มีคุณลักษณะและสมรรถนะที่ตรงตามความต้องการขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตและตลาดแรงงาน
- 2) เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาซึ่งเป็นภาคผู้ผลิตบัณฑิตได้เชื่อมโยงสัมพันธ์กับองค์กรผู้ใช้บัณฑิตและเกิดการบูรณาการความร่วมมือในการพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน การวิจัย และการสร้างองค์ความรู้ใหม่

3) เพื่อให้องค์กรผู้ใช้บัณฑิตได้รับประโยชน์จากโครงการหรืองานที่นักศึกษาปฏิบัติ อีกทั้งใช้ประโยชน์จากสหกิจศึกษาเป็นแนวทางหนึ่งในการสรรหาและพัฒนาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ

4) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

2. เป้าหมายและผลการดำเนินการสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ระยะ 5 ปี ระหว่างปีการศึกษา 2551-2555 ดังนี้

คณะทำงานจัดทำแผนฯ ได้สำรวจข้อมูลผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานในการส่งเสริมสหกิจศึกษา จากเครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษาทั้ง 9 เครือข่าย และ สมาคมสหกิจศึกษาไทย โดยมีผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับเป้าหมายตามแผนการดำเนินงานสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ปี พ.ศ. 2551-2555 สรุปดังนี้

เป้าหมายที่ 1 เสริมสร้างให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในหลักการสหกิจศึกษาแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรง คือ สถาบันอุดมศึกษา (คณาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา) องค์กรผู้ใช้บัณฑิต และภาคสังคม โดยการทำประชาสัมพันธ์เชิงความรู้ทั่วไปแก่ภาคสังคม และความรู้เชิงลึกสำหรับกลุ่มที่ต้องบริหารจัดการการดำเนินงาน สหกิจศึกษา ได้แก่ กลุ่มสถาบันอุดมศึกษา และองค์กรผู้ใช้บัณฑิต

ผลการดำเนินการ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ร่วมกับ สมาคมสหกิจศึกษาไทย เครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษาทั้ง 9 เครือข่าย ดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักการสหกิจศึกษาในวงกว้างสำหรับภาคสังคม และความรู้เชิงลึก พร้อมทั้งวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องของสหกิจศึกษาตามมาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด ทั้งในส่วนของสถาบันอุดมศึกษา และองค์กรผู้ใช้บัณฑิต เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดมองเห็นความสำคัญในคุณประโยชน์อย่างแท้จริงของสหกิจศึกษา และตัดสินใจเข้าร่วมโครงการด้วยความรู้ และความเข้าใจที่ถูกต้อง ได้แก่

1. ดำเนินการเผยแพร่ความรู้ในรูปการ ประชุม สัมมนา และการจัดกิจกรรมทางวิชาการ ให้แก่ ผู้บริหารองค์กรผู้ใช้บัณฑิต ประชาชนทั่วไปในรูปของสื่อเอกสาร สื่อวิทยุและโทรทัศน์ และส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณให้ เครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษาและสมาคมสหกิจศึกษาไทย เป็นผู้สร้างความรู้ ความเข้าใจในรูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการแก่ สถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต ให้มีความสามารถในการดำเนินการสหกิจศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม แต่การผลิตสื่อ เผยแพร่ความรู้ แก่กลุ่มเป้าหมายยังคงอยู่ในวงจำกัด เฉพาะ

สถาบันอุดมศึกษาและ สถานประกอบการ ยังไม่ถึง ภาคประชาชน ได้ตามแผน

2. การส่งเสริมการวิจัยเชิงนโยบาย การวิจัยสถาบัน การวิจัยเชิงวิชาการ และการติดตามประเมินผลที่เกี่ยวข้องกับสหกิจศึกษา ในปัจจุบันมีผลงานวิจัยจำนวน 25 เรื่อง ซึ่งนับว่ามีจำนวนน้อยมาก และอยู่ในวงจำกัด ยังไม่ได้ดำเนินการเผยแพร่นำไปใช้ประโยชน์

3. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณในการเผยแพร่ความรู้ประสบการณ์ และแนวปฏิบัติที่ดี ที่เกิดขึ้นในสถาบันอุดมศึกษา องค์กรผู้ใช้บัณฑิต หรือหน่วยงานสนับสนุน อื่นๆอย่างกว้างขวางและเผยแพร่ไปสู่ภาคสังคมและประชาชน โดย

- จัดให้มีการประชุมวิชาการสหกิจศึกษานานาชาติทุก ๆ 2 ปี ซึ่งได้ดำเนินการไปแล้ว

เพียง 1 ครั้ง ในปี 2554 เรื่อง “ The International Conference on International

Cooperative and Work-Integrated Education : Expanding Sustainable

Networking “ หรือ ICCW 2011 ระหว่างวันที่ 20-22 กรกฎาคม 2554

- จัดประชุมวิชาการวันสหกิจศึกษาไทยใน วันที่ 6 เดือน มิถุนายน ของทุกปี ซึ่งได้ดำเนินการไปแล้ว 4 ครั้ง

- จัดให้สถาบันอุดมศึกษา และองค์กรผู้ใช้บัณฑิตจัดประชุมหารือ หรือประชุมเชิง

ปฏิบัติการเป็นการเฉพาะกิจผ่านเครือข่ายพัฒนาอุดมศึกษา

- จัดทำ Website “Co-op Education” ให้เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลขององค์กรที่

เกี่ยวข้องกับสหกิจศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ (อยู่ระหว่างการดำเนินการจัดทำ

website เป็นภาษาอังกฤษเพื่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน)

- จัดทำวารสารสหกิจศึกษาไทย เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจประสบการณ์ และแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับสหกิจศึกษา และเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างผู้รับผิดชอบงานสหกิจศึกษาทุกระดับ (กำหนดไว้ตามแผนฯ 2 ฉบับ/ปี จากการดำเนินงานสหกิจศึกษา 5 ปี ที่ผ่านมา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาสนับสนุนงบประมาณ 3 ปี สามารถจัดทำวารสารเผยแพร่ได้เพียง 2 ฉบับ เนื่องจากมีผู้ส่งผลงานน้อย)

เป้าหมายที่ 2 ใช้สหกิจศึกษาเป็นแนวทางหนึ่งในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของไทยให้ผลิตบัณฑิตที่มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและตลาดแรงงานให้มากที่สุด ลดผลการสูญเปล่า

ในการผลิตบัณฑิตและนำพาประเทศให้สามารถแข่งขันได้ โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาเข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างมีคุณภาพและยั่งยืนตามมาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษากำหนด จากจำนวนสถาบันอุดมศึกษาที่มี 88 สถาบัน ในปีการศึกษา 2549 ให้เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปีการศึกษา เป็น 97, 106, 117, 129, 142 และ เป็น 156 สถาบันอุดมศึกษาในปีการศึกษา 2555 โดยไม่จำกัดสาขาวิชาชีพ หรือหลักสูตร

ผลการดำเนินการ

1. การกำหนดมาตรฐานการดำเนินงานสหกิจศึกษาไทย

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาร่วมกับสภามาศึกษาไทย และเครือข่ายพัฒนา สหกิจศึกษาทั้ง 9 เครือข่าย ได้กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานสหกิจศึกษาทั้งในส่วนของสถาบันอุดมศึกษา และองค์กรผู้ใช้บัณฑิต เพื่อให้เกิดผลในการปฏิบัติอย่างถูกต้อง เป็นแนวทางในการสนับสนุนส่งเสริม และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งมาตรฐานขั้นต่ำและมาตรฐานส่งเสริม

2. การส่งเสริมและสนับสนุนสหกิจศึกษาไทย

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อให้ สหกิจศึกษาประสบความสำเร็จมีคุณภาพและยั่งยืน ดังนี้

(1) แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาสหกิจศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ต่อมาปรับเปลี่ยนเป็น คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนากิจการศึกษาระบบบูรณาการกับการทำงาน (WIL) โดยองค์ประกอบคณะกรรมการ ประกอบด้วย เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เป็นประธาน กรรมการ ผู้แทนจากองค์กรผู้ใช้บัณฑิตทั้งภาครัฐและเอกชน และจาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ ต่างๆ เช่น กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงแรงงาน สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เป็นต้น เป็นกรรมการทำหน้าที่ในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมและสนับสนุนสหกิจศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ

(2) การจูงใจด้านภาษี รัฐพึงกำหนดมาตรการจูงใจด้านภาษี ให้แก่องค์กรผู้ใช้บัณฑิต โดยองค์กรผู้ใช้บัณฑิตสามารถนำค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานสหกิจศึกษา เช่น ค่าตอบแทนและสวัสดิการที่จ่ายแก่นักศึกษา ค่าเบี้ยประกันอุบัติเหตุ ค่าวัสดุอุปกรณ์ ค่าวิทยากรภายนอกที่จ้างมาเฉพาะเพื่อฝึกอบรมนักศึกษาสหกิจศึกษา มาหักลดหย่อนภาษีได้ในอัตรา 2 เท่าของค่าใช้จ่าย และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้จัดทำคู่มือขอรับสิทธิประโยชน์ทางภาษี พร้อมจัดพิมพ์เอกสารและจัดสัมมนาเพื่อเผยแพร่ให้แก่สถาบันอุดมศึกษาและองค์กรผู้ใช้บัณฑิต

(3) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรให้เครือข่ายพัฒนาอุดมศึกษาภูมิภาค 9 เครือข่าย และสมาคมสหกิจศึกษาไทย ในการบริหารจัดการ และการรณรงค์ส่งเสริมด้านสหกิจศึกษาทุกปีที่ผ่านมา

• เครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษา	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554	รวม
1.เครือข่ายภาคเหนือตอนบน	1,300,000	1,130,000	1,130,000	880,000	4,440,000
2.เครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง	1,100,000	860,000	860,000	770,000	3,590,000
3.เครือข่ายภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน	1,300,000	1,130,000	1,130,000	880,000	4,440,000
4.เครือข่ายภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง	1,289,500	1,130,000	1,130,000	1,280,000	4,829,500
5.เครือข่ายภาคกลางตอนบน	1,396,800	2,230,000	2,230,000	1,430,000	7,286,800
6.เครือข่ายภาคกลางตอนล่าง	1,300,000	1,940,000	1,940,000	350,000	5,530,000
7.เครือข่ายภาคตะวันออก	1,100,000	860,000	860,000	770,000	3,590,000
8.เครือข่ายภาคใต้ตอนบน	1,100,000	860,000	960,000	770,000	3,690,000
9.เครือข่ายภาคใต้ตอนล่าง	1,100,000	860,000	860,000	770,000	3,590,000
รวม	10,986,300	11,000,000	11,100,000	7,900,000	40,986,300
• สมาคมสหกิจศึกษาไทย	17,160,000	20,038,920	17,674,750	5,500,000	60,373,670

ตารางที่ 1 งบประมาณที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาสนับสนุนให้เครือข่ายพัฒนาอุดมศึกษาภูมิภาค

9 เครือข่าย และสมาคมสหกิจศึกษาไทย

(4) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการทำข้อตกลงความร่วมมือการจัดสหกิจศึกษา รวมทั้งการใช้ทรัพยากรและองค์ความรู้ร่วมกันระหว่างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา หรือสถาบันอุดมศึกษา กับภาคองค์กรผู้ใช้บัณฑิตเป็นรายกลุ่มสาขาวิชา และรายกลุ่มประเภทองค์กรผู้ใช้บัณฑิต โดยในปัจจุบันมีการทำข้อตกลงความร่วมมือทั้งระดับสถาบัน เครือข่ายในประเทศ และต่างประเทศ เช่น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สมาคมสหกิจศึกษาไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สมาพันธ์โลจิสติกส์ไทย และที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย

(5) จำนวนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดสหกิจศึกษาในปีการศึกษา 2551-2554 ได้น้อยกว่าเป้าหมายตามแผนที่ตั้งไว้ ปรากฏผลการดำเนินงาน ตามลำดับดังนี้ 106/56 , 117/77 , 129/100 , 142/108

เป้าหมายที่ 3 จำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรสหกิจศึกษามีคุณภาพเป็นที่น่าพึงพอใจขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตเพิ่มขึ้นตามเกณฑ์ประเมิน (Base Line) ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาจะจัดทำขึ้น และมีจำนวนนักศึกษาสหกิจศึกษาเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปีการศึกษา จาก 13,630 คน ในปีการศึกษา 2549 เพิ่มขึ้นเป็น 15,000 16,500 18,150 20,000 22,000 และเป็น 24,000 คน ในปีการศึกษา 2555

ผลการดำเนินการ

จำนวนนักศึกษาสหกิจศึกษาเพิ่มขึ้น (กำหนดไว้ร้อยละ 10 ต่อปีการศึกษา) ตั้งแต่ปี 2551 – 2554 ตามลำดับ ดังนี้ 12,957 , 17,365 , 21,413 และ 26,048 คน

เป้าหมายที่ 4 มีจำนวนองค์กรผู้ใช้บัณฑิตเข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างมีคุณภาพและยั่งยืนร้อยละ 10 ต่อปีการศึกษา จาก 5,810 องค์กรในปีการศึกษา 2549 เพิ่มขึ้นเป็น 6,400 7,040 7,750 8,530 9,400 และเป็น 10,340 องค์กร ในปีการศึกษา 2555

ผลการดำเนินการ

จำนวนองค์กรผู้ใช้บัณฑิตเข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน (กำหนดไว้ร้อยละ 10 ต่อปีการศึกษา) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2551-2554 เป็น 6,140 , 7,894 , 10,430 และ 12,962 ตามลำดับ

เป้าหมายตามแผน ปี 51-55	ปี 51			ปี 52			ปี 53			ปี 54			ปี 55		
	(จำนวน)			(จำนวน)			(จำนวน)			(จำนวน)			(จำนวน)		
	สถาบัน	นักศึกษา	องค์กร	สถาบัน	นักศึกษา	องค์กร	สถาบัน	นักศึกษา	องค์กร	สถาบัน	นักศึกษา	องค์กร	สถาบัน	นักศึกษา	องค์กร
เป้าหมาย	106	16,500	7,040	117	18,150	7,750	129	20,000	8,530	142	22,000	9,400	156	24,000	10,340
ผลการดำเนินงาน	56	12,957	6,051	74	15,671	7,549	94	19,876	10,290	106	27,060	13,127	อยู่ระหว่างดำเนินการ		

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบเป้าหมายกับผลการดำเนินงาน เครือข่าย ปี พ.ศ. 2551 – 2555

เครือข่าย	ปีการศึกษา 2551				ปีการศึกษา 2552					ปีการศึกษา 2553					ปีการศึกษา 2554				
	จำนวน สถาบัน	หลักสูตร / สาขา	นักศึกษา	องค์กร	จำนวน สถาบัน	หลักสูตร / สาขา	นักศึกษา	องค์กร	อ. นิเทศ	จำนวน สถาบัน	หลักสูตร / สาขา	นักศึกษา	องค์กร	อ. นิเทศ	จำนวน สถาบัน	หลักสูตร / สาขา	นักศึกษา	องค์กร	อ. นิเทศ
เหนือบน	9	69	1,874	446	9	138	3,647	1,550	-	14	183	4,414	1,925	31	14	193	5,902	3,312	134
เหนือล่าง	3	33	258	111	5	36	353	169	-	6	43	538	236	127	7	47	607	283	183
อีสาน ตอนบน	3	19	468	545	6	22	510	562	-	8	111	1,497	1,087	-	11	111	1,796	1,305	199
อีสาน ตอนล่าง	4	47	1,698	958	9	67	1,034	951	-	11	70	1,162	1,215	272	11	64	2,681	1,197	319
กลางบน	16	202	3,574	1,646	21	91/220	4,729	2,256	-	25	117/346	5,193	2,709	218	25	111/202	6,192	2,854	358
กลางล่าง	10	91	2,943	1,188	14	38/108	2,677	1,184	-	14	49/88	3,291	1,409	147	16	139/157	5,769	2,154	164
ตะวันออก	2	8/11	687	365	2	10/14	868	493	-	2	11/25	1,199	491	116	4	13/25	1,175	532	114
ใต้น	4	40/43	987	518	4	39/73	1,134	605	-	8	50/114	1,293	670	169	10	55/125	1,490	781	201
ใต้ล่าง	5	30	457	274	6	79	719	179	6	8	68	1,289	548	15	8	88	1,448	709	47
รวม	55	539/11	12,946	6,051	74	520/415	15,671	7,549	6	96	702/573	19,876	10,290	1,095	106	808/509	27,060	13,127	1,719

ตารางที่ 3 จำนวนสถาบัน นักศึกษา องค์กรผู้ใช้บัณฑิตที่เข้าร่วม โครงการสหกิจศึกษา ปี พ.ศ. 2551 - 2554

กิจกรรมที่ยังไม่ได้ดำเนินการตามแผนส่งเสริมสหกิจศึกษา ปี 2551-2555

(1) การจูงใจให้ คณาจารย์และบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาเข้าร่วมดำเนินการสหกิจศึกษา โดยมีการผลักดันการกำหนดมาตรการให้ คณาจารย์และบุคลากรนำภาระงานด้านสหกิจศึกษา เช่น การนิเทศงานของนักศึกษาสหกิจศึกษาเป็นผลงานทางวิชาการได้

(2) มาตรการจูงใจอื่น ๆ ที่รัฐควรให้เพิ่มเติม คือ ใช้การมีส่วนร่วมในโครงการสหกิจศึกษาเป็นมูลค่าเพิ่มประกอบเอกสารในการยื่นขอการส่งเสริมการลงทุน

(3) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจะประสานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ในการให้ความสำคัญของการจัดให้มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในรูปแบบสหกิจศึกษา โดยกำหนดความร่วมมือที่องค์กรผู้ใช้บัณฑิตรับนักศึกษาไปปฏิบัติงานสหกิจศึกษาเป็นตัวชี้วัดย่อยของความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรผู้ใช้บัณฑิตซึ่งเป็นตัวชี้วัดใหม่ในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

(4) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจะประสานกับเครือข่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต สนับสนุนให้องค์กรผู้ใช้บัณฑิตใช้ประสบการณ์สหกิจศึกษาเป็นมูลค่าเพิ่มในการสมัครเป็นพนักงานใหม่

(5) การส่งเสริมและสนับสนุนสหกิจศึกษานานาชาติ การดำเนินการสหกิจศึกษานานาชาติเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของสหกิจศึกษาไทย และมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพของการอุดมศึกษาไทยให้สามารถเข้าสู่การแข่งขันทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มอบหมายให้สมาคมสหกิจศึกษาไทยเป็นหน่วยงานกลางร่วมทำหน้าที่ประสานงานกับองค์กรต่างประเทศในการกำหนดกรอบความร่วมมือ และข้อตกลงในการดำเนินงานด้านสหกิจศึกษาร่วมกัน รวมทั้งการจัดส่งนักศึกษาสหกิจศึกษา และการแลกเปลี่ยนนักศึกษาสหกิจศึกษากับต่างประเทศ โดยกำหนดงานที่มีมาตรฐานไม่ต่ำกว่ามาตรฐานงานของระบบสหกิจศึกษาไทย

(6) สมาคมสหกิจศึกษาไทยให้บริการข้อมูลสารสนเทศแก่สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศในการจัดส่งนักศึกษามาปฏิบัติงาน องค์กรผู้ใช้บัณฑิตในประเทศไทย

(7) สมาคมสหกิจศึกษาไทยร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาไทยที่เป็นสมาชิกจัดโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาสหกิจศึกษาระหว่างประเทศไทยและนานาชาติ โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือจากสมาคมสหกิจศึกษาไทยของประเทศต่าง ๆ และ สมาคมสหกิจศึกษาโลก

3. การติดตามและประเมินผล การดำเนินงานสหกิจศึกษาตามแผนฯ ปี 2551-2555

1) การรายงานผลการดำเนินงานของแต่ละสถาบันอุดมศึกษาเป็นการรายงานผลผ่านเครือข่าย สหกิจศึกษา ตามที่กำหนดยังไม่เป็นไปตามแผน เนื่องจากมีปัญหาในการประสานงานและสื่อสาร และการเปลี่ยนแปลงผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานสหกิจศึกษาของแต่ละสถาบันหรือเครือข่าย ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จะสนับสนุนให้มีการจัดทำ ระบบข้อมูลและ สารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการสหกิจศึกษาออนไลน์ และ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สามารถจัดทำรายงานสรุปจากระบบนี้ได้

2) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จัดให้มีการตรวจเยี่ยมเครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษา ทุกเครือข่ายภูมิภาค 2 ครั้ง/ปี

3) การจัดการประชุมสามเส้าระหว่าง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สมาคมสหกิจศึกษาไทย และเครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษา ทั้ง 9 เครือข่าย เพื่อรับทราบปัญหา อุปสรรค แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2 ครั้ง/ปี

4) การประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานสหกิจศึกษา และการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานยังไม่มีผลปรากฏในภาพรวม

ประโยชน์ของสหกิจศึกษา

สหกิจศึกษาสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะทางสังคม (Social Skill) และทักษะการทำงาน (Work Skills) ให้แก่นักศึกษาได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์ของสหกิจศึกษาที่หน่วยงาน บุคคลและสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ได้กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการศึกษารูปแบบ สหกิจศึกษา เช่น สมาคมสหกิจศึกษาไทย (2552 : 8-9) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (2554 : ออนไลน์) มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ (2554 : ออนไลน์) มหาวิทยาลัยบูรพา (2554 : ออนไลน์) มหาวิทยาลัยศรีปทุม (2554 : ออนไลน์) และ มหาวิทยาลัยสยาม (2554 : ออนไลน์) สรุปได้ดังนี้

ประโยชน์ต่อนักศึกษา

- 1) ได้รับความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการทำงานจริงในวิชาชีพที่ตรงตามสาขาวิชาที่เรียนนอกเหนือจากการเรียนรู้ในห้องเรียน
- 2) ได้เรียนรู้สังคมการทำงาน ระบบงานในอุตสาหกรรม วัฒนธรรมองค์กร การทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักยอมรับและปรับปรุงตนเองตามคำแนะนำ รวมทั้งได้รับรู้คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ขององค์กร ผู้ใช้บัณฑิตทำให้เกิดการพัฒนาตนเองและมั่นใจในตนเองมากขึ้น
- 3) เกิดทักษะด้านการจัดการ การวางแผน การจัดลำดับงาน การวิเคราะห์ การตัดสินใจและ การแก้ไขปัญหาต่างๆ การศึกษาค้นคว้าเรียนรู้ และแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆ ได้ด้วยตนเอง ส่งผลให้เป็นผู้ที่มีความทันสมัย ทันสถานการณ์
- 4) เกิดทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การสื่อสาร การเสนอรายงานข้อมูล เกิดความสัมพันธ์อันดีกับองค์กรผู้ใช้บัณฑิต เพื่อนร่วมงาน และบุคลากรมีอาชีพในแวดวงวิชาชีพ ก่อให้มีโอกาสได้รับการเสนองานเมื่อสำเร็จการศึกษา
- 5) เกิดการเรียนรู้และเข้าใจลักษณะงานในวิชาชีพและได้รับข่าวสารเกี่ยวกับวิชาชีพ ซึ่งเป็นข้อมูลในการเลือกสายงานอาชีพในอนาคตได้ถูกต้อง
- 6) ได้รับคำตอบแทนจากการปฏิบัติงาน ณ องค์กรผู้ใช้บัณฑิต ทำให้มีรายได้ในระหว่างการศึกษา
- 7) มีผลการเรียนในสถาบันอุดมศึกษาดีขึ้นหลังผ่านโครงการสหกิจศึกษา อันเนื่องมาจากการประสบการณ์การทำงานจริง ณ องค์กรผู้ใช้บัณฑิต ส่งผลให้มีความเข้าใจและสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับเนื้อหาวิชาการในห้องเรียนได้ดีขึ้น
- 8) ได้ประเมินศักยภาพตนเอง ทำให้ทราบจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา ซึ่งเป็นแนวทางในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองเพิ่มเติมก่อนสำเร็จการศึกษา
- 9) สำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีศักยภาพและความพร้อมในการทำงานสูง มีโอกาสได้รับการเสนองานก่อนสำเร็จการศึกษา

ประโยชน์ต่อสถาบันอุดมศึกษา

- 1) เกิดความร่วมมือทางวิชาการและความสัมพันธ์ที่ดีกับองค์กรผู้ใช้บัณฑิต

2) เกิดการต่อยอดความร่วมมือการพัฒนาองค์ความรู้ งานวิจัย สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต รวมทั้งพัฒนาศักยภาพของอาจารย์ การสอนและการวิจัย

3) เกิดความร่วมมือที่ดีกับองค์กรผู้ใช้บัณฑิตในการร่วมกันพัฒนาคุณภาพบุคลากร

4) สร้างภาพพจน์และชื่อเสียงที่ดีของสถาบันอุดมศึกษา ช่วยให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับจากตลาดแรงงาน

5) ทำให้สถาบันอุดมศึกษามีโอกาสได้ประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของตนเอง ได้ข้อมูลย้อนกลับจากความคิดเห็นขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตในฐานะผู้ใช้บัณฑิตมาปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีลักษณะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานต่อไป

ประโยชน์ต่อองค์กรผู้ใช้บัณฑิต

1) มีนักศึกษาที่มีศักยภาพ มีความพร้อมทางวิชาการ และวิชาชีพ ช่วยปฏิบัติงานตลอดปี

2) พนักงานประจำมีเวลามากขึ้นที่จะทำงานอื่นที่มีความสำคัญ หรือสามารถสร้างนวัตกรรมที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานได้มากขึ้น

3) เป็นโอกาสสำหรับการฝึกทักษะการสอนงาน การจัดการ และภาวะผู้นำให้กับพนักงานที่ปรึกษา

4) พนักงานที่ปรึกษามีโอกาสเรียนรู้ทฤษฎีใหม่ๆ ผ่านการแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นระหว่างกันกับนักศึกษาสหกิจศึกษาและอาจารย์นิเทศก์ในการประยุกต์ใช้ความรู้ทางทฤษฎีเข้ากับภาคปฏิบัติ

5) เป็นวิธีสรรหาและคัดเลือกพนักงานเข้าร่วมงานได้อย่างเหมาะสมและไม่ต้องเสียเวลาในการทดลองการปฏิบัติงาน

6) ช่วยลดอัตราการเปลี่ยนงานของพนักงานและลดต้นทุนสำหรับการฝึกอบรมพนักงานใหม่

7) มีโอกาสสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษา เพื่อช่วยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่คุณภาพแก่สังคมและประเทศชาติ รวมทั้ง ภารกิจด้านการวิจัยและการบริการทางวิชาการที่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานมากยิ่งขึ้น

8) เกิดภาพพจน์ที่ดีด้านการส่งเสริมการศึกษา

4. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

- สรุปประเด็น ปัญหา/อุปสรรค ข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินงานในอนาคตในภาพรวม ดังนี้

ตารางที่ 4 ปัญหา/อุปสรรค ข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินงานในอนาคตในภาพรวม

ปัญหา/อุปสรรค	ข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินการในอนาคต	ความคาดหวังที่ต้องการจาก สกอ. และสมาคมสหกิจศึกษาไทยไทยไทย
<p>1. ผู้บริหาร คณาจารย์ นิสิต นักศึกษา และองค์กรผู้ใช้บัณฑิต ขาดความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินการจัดการศึกษาระบบสหกิจศึกษา จึงส่งผลให้ขาดความร่วมมือและผลักดันนโยบาย</p> <p>2. การเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร และการเข้าร่วมของสถาบันสมาชิกส่วนใหญ่เป็นผู้แทนที่ไม่มีอำนาจการตัดสินใจ รวมทั้ง เปลี่ยนผู้แทนเข้าร่วมประชุมทุกครั้งทำให้ส่งผลต่อการดำเนินงานของเครือข่าย ฯ</p> <p>3. ผู้บริหารและคณาจารย์ไม่ให้ความสำคัญของการดำเนินงานสหกิจศึกษา จึงทำให้การดำเนินงานประสบปัญหา และอุปสรรค</p> <p>4. การกำหนดนโยบายด้านสหกิจศึกษาของแต่ละสถาบันยังไม่ชัดเจน และเป็นรูปธรรมทั้งในหน่วยงานภาครัฐและเอกชน</p>	<p>1. เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ระบบสหกิจศึกษาให้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยผ่าน การฝึกอบรม ประชุม สัมมนา และ การประชาสัมพันธ์ เพื่อให้มีความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน</p> <p>2. การประชาสัมพันธ์ ทั้งใน ส่วนของ สถาบันอุดมศึกษา และองค์กรผู้ใช้บัณฑิต ควรสร้างความเข้าใจโดยการ ออกแนะนำข้อมูลเกี่ยวกับสหกิจศึกษา ให้กับหน่วยงาน กลาง อาทิ หอการค้า จังหวัด สภา</p>	<p>1. ควรให้ความสำคัญกับการดำเนินการ ผลักดันให้เกิด หลักสูตรสหกิจศึกษา ในสถาบันอย่างเป็น รูปธรรมและต่อเนื่อง และกระตุ้นให้องค์กร ผู้ใช้บัณฑิตเห็น ความสำคัญของการ ปฏิบัติสหกิจศึกษา</p> <p>2. ควรมีความชัดเจนเชิงนโยบายในการ ส่งเสริมและสนับสนุน การจัดการศึกษา ระบบสหกิจศึกษา</p> <p>3. ควรมีการเก็บ รวบรวมข้อมูลเชิง สถิติที่เกี่ยวข้องกับสหกิจศึกษา ตั้งแต่ข้อมูลระดับ</p>

	<p>อุตสาหกรรมจังหวัด การนิคม อุตสาหกรรมฯ เป็น ต้น เพื่อขยายผล ต่อไปยังองค์กรผู้ใช้ บัณฑิต</p> <p>3.การพัฒนา เครือข่ายความ ร่วมมือกับพหุภาคี (ภาครัฐและ ภาคเอกชน) ให้มี ความรู้ ความเข้าใจ ในสหกิจศึกษา และ สนับสนุนการ ดำเนินงานสหกิจ ศึกษาอย่างยั่งยืน</p> <p>4. สถาบันอุดมศึกษา ควรจัดตั้งหน่วยงาน กลาง รวมถึง คณะ/ ภาควิชา และควรมี ผู้ดูแลประสานงาน สหกิจศึกษา เพื่อที่จะ ได้ดำเนินโครงการ ได้อย่างต่อเนื่อง และ ควรกำหนดแผนงาน การทำงานไว้อย่าง ชัดเจนเพื่อ ผู้รับผิดชอบ/ผู้ ประสานได้ปฏิบัติงาน ไปตามแผนงานที่ตั้ง ไว้ รวมทั้งรับภาระ งานรวมอยู่ในงาน ประจำเพื่อให้เกิด ความร่วมมือมากขึ้น</p>	<p>สถาบันอุดมศึกษา องค์กรผู้ใช้บัณฑิต โดยเครือข่าย พัฒนาสหกิจศึกษา เป็นผู้รวบรวมส่ง ข้อมูลให้ สกอ. เพื่อ ใช้เป็นฐานข้อมูล เพียงแหล่งเดียวที่ใช้ ในการอ้างอิงและ ประเมินผล รวมทั้งให้ สถาบันเจ้าของข้อมูล สามารถส่งข้อมูลไป แก้ไข/ปรับปรุง ที่ สกอ.ได้โดยตรง</p> <p>4. ควรสนับสนุนการ สร้างเครือข่าย นานาชาติในภาพรวม ของประเทศ</p>
--	--	--

การจัดทำแผนการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาสหกิจศึกษาใน สถาบันอุดมศึกษา ปี พ.ศ. 2556-2558

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้มีคำสั่งสำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่ 59/2555 แต่งตั้งคณะทำงาน
จัดทำแผนการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาสหกิจศึกษาใน
สถาบันอุดมศึกษา ปี พ.ศ. 2556 - 2558 ซึ่งมีองค์ประกอบ ไปด้วยทุก
ภาคส่วน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิภาคอุตสาหกรรม ภาคเอกชน และภาค
เกษตรกร ผู้แทนเครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษา 9 เครือข่าย ผู้แทน
สมาคมสหกิจศึกษาไทย โดยได้ ดำเนินการประชุมแบบสนทนากลุ่ม
(Focus Group) 1 ครั้ง และประชุมระดมความคิดร่วมกัน 5 ครั้ง เพื่อ
วิเคราะห์สถานภาพ ผลการดำเนินงานสหกิจศึกษา และการวิเคราะห์
จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส อุปสรรค เพื่อนำไปสู่การทบทวนวิสัยทัศน์
วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ และจัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาสหกิจ
ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ปี พ.ศ. 2556 - 2558 สรุปดังนี้

ปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานสหกิจศึกษา

- 1) มาตรฐานและการประกันคุณภาพสหกิจศึกษายังไม่เป็นที่
ยอมรับ จึงเป็นเรื่องที่จะต้องเร่งทำให้ทุกฝ่ายเกิดความพึงพอใจ ทั้งองค์กร
ผู้ใช้บัณฑิต และสถาบันอุดมศึกษา
- 2) การพัฒนาความพร้อมและความเข้มแข็งของสถาบันอุดมศึกษา
และองค์กรผู้ใช้บัณฑิต โดยเฉพาะระบบฐานข้อมูล การพัฒนาบุคคลผ่าน
การจัดหลักสูตรอบรมอาจารย์นิเทศก์ ส่งเสริมพัฒนาให้แต่ละหน่วยงาน
(สถาบันอุดมศึกษา เครือข่ายฯ) เป็นที่พึ่งตนเองช่วยตัวเองได้ ผ่าน TOT:
Training of the Trainers

- 3) การปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน
- 4) การเตรียมนักศึกษาให้พร้อมก่อนไปสหกิจศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- 5) การส่งเสริมและให้แรงจูงใจจากรัฐบาล และพหุภาคีที่เกี่ยวข้อง อาจจะไม่ใช้รูปแบบเงินเสมอไป เช่น การได้รับการอำนวยความสะดวกจากหน่วยงาน
- 6) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาคีที่เกี่ยวข้องกับการจัดสหกิจศึกษาที่เข้มแข็งและยั่งยืนทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก

ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในอันดับแรก คือ จุดแข็งของสหกิจศึกษา พบประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ 1) ระบบโครงสร้างการบริหารงานเป็นแบบกลุ่มเครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษา 9 เครือข่าย (49) และ 2) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาสามารถกำหนดแนวทางปฏิบัติของสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นแนวทางเดียวกันได้ (36) 3) นักศึกษาได้เรียนรู้ทักษะการทำงานในสถานการณ์จริง (29)

สำหรับผลจากการวิเคราะห์จุดอ่อน พบว่าปัญหาที่สำคัญที่สุด 1) พี่เลี้ยง องค์กรผู้ใช้บัณฑิต พนักงาน ขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับนโยบาย หน้าที่ และบทบาทของตนเอง (45) 2) ไม่มีฐานข้อมูลที่ใช้ร่วมกันทั้งมหาวิทยาลัยและองค์กรผู้ใช้บัณฑิต (44) 3) ขาดคณาจารย์นิเทศก์ที่มีประสบการณ์และความรู้ความสามารถ มีการเปลี่ยนแปลงผู้รับผิดชอบบ่อยๆ (32)

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกด้านโอกาสการพัฒนาสหกิจศึกษา พบว่า การทำงานในลักษณะเครือข่าย ช่วยให้เกิดการพัฒนาทางสหกิจศึกษาของแต่ละสถาบันอย่างก้าวกระโดด (51) การเปิดประชาคมอาเซียนทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสไปทำงานต่างประเทศ (40) พหุภาคี (ภาครัฐ/ภาคเอกชน/องค์กรผู้ใช้บัณฑิต) ในการสนับสนุนกิจกรรมของสหกิจศึกษาเป็นอย่างดีและต่อเนื่อง (33)

สำหรับผลการวิเคราะห์อุปสรรคของสหกิจศึกษา พบประเด็นสำคัญอยู่ที่ว่า ความไม่เข้าใจ และความไม่พร้อมขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต (56) การแข่งขันเรื่องคุณภาพบัณฑิตมีมากขึ้น (39) ความไม่แน่นอนใน

เชิงนโยบายภาครัฐ และนโยบายของสถาบันอุดมศึกษามีผลต่อการวางแผนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเกิดความไม่ชัดเจน และต่อเนื่องของการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐ

สรุปสภาพแวดล้อมสหกิจศึกษา

ภาพรวมของสถานการณ์ในปัจจุบันของการดำเนินงานสหกิจศึกษา แม้ว่า จะมีการ สร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาสนับสนุนผ่าน กลไกเครือข่ายพัฒนา สหกิจศึกษา 9 เครือข่าย และสมาคมสหกิจศึกษาไทย และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน จนได้รับการสนับสนุนและความร่วมมือจากทุกฝ่าย แต่ยังคงอยู่ในภาวะเสี่ยงหรือหยุดอยู่กับที่ เนื่องจากอุปสรรคที่สำคัญ คือ ความไม่เข้าใจและความไม่พร้อมขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต การแข่งขันเรื่องคุณภาพบัณฑิต มีมากขึ้น ความไม่แน่นอนในการสนับสนุนด้านนโยบายและงบประมาณของภาครัฐ และจุดอ่อนในประเด็นพี่เลี้ยง องค์กรผู้ใช้บัณฑิต พนักงานขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายหน้าที่และบทบาทของตนเอง ไม่มีฐานข้อมูลที่ใช้ร่วมกันทั้งมหาวิทยาลัยและองค์กรผู้ใช้บัณฑิต ขาดคณาจารย์นิเทศก์ที่มีประสบการณ์และความรู้ความสามารถ ดังนั้น จะต้องพยายามลดจุดอ่อนและอุปสรรคที่เป็นประเด็นหลัก เช่น การขยายความรู้ ความเข้าใจ และเพิ่มแรงจูงใจต่อองค์กรผู้ใช้บัณฑิตที่เป็นภาคีที่สำคัญ ในการมีส่วนร่วมในการช่วยผลิตบัณฑิตสหกิจศึกษา และการพัฒนาเครือข่ายสหกิจศึกษาให้มีความเข้มแข็ง และใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างเครือข่ายเพิ่มขึ้น

วิสัยทัศน์

"สหกิจศึกษา มุ่งพัฒนาบัณฑิต ให้มีคุณภาพ พร้อมทำงาน ตามความต้องการของตลาดแรงงาน แข่งขันได้ ในระดับสากล"

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณลักษณะ และสมรรถนะที่ตรงตามความต้องการขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต
2. เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาและองค์กรผู้ใช้บัณฑิต บูรณาการความร่วมมือในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสู่สากล

3. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษา เป็น กลไกในการขับเคลื่อนนโยบายสหกิจศึกษา รวมทั้งการใช้ทรัพยากรและ องค์ความรู้ร่วมกัน

เป้าประสงค์

1. บัณฑิตไทยมีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และแข่งขันได้
2. เครือข่ายมีความเข้มแข็ง จัดการสหกิจศึกษาอย่างยั่งยืน และใช้ ทรัพยากรร่วมกันระหว่างเครือข่าย
3. สหกิจศึกษานานาชาติ
4. การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานสหกิจศึกษา

ตารางที่ 5 : เป้าประสงค์ที่ 1 บัณฑิตไทยมีคุณภาพ ตรงตามความต้องการ ของตลาดแรงงาน และแข่งขันได้

กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด
1.ส่งเสริมการจัดสหกิจศึกษา อย่างมีคุณภาพ	1.1 สนับสนุนให้มหาวิทยาลัยจัด โครงสร้าง ภายในมี หน่วยงานและบุคลากร ที่รับผิดชอบสหกิจ ศึกษาในระดับ มหาวิทยาลัยและ ดำเนินการอย่างยั่งยืน 1.2 สร้างความรู้ ความ เข้าใจ แก่บุคลากร ที่เกี่ยวข้องเพื่อ เตรียม ความพร้อม	- จำนวนมหาวิทยาลัยที่มี โครงสร้าง รับผิดชอบงานสหกิจ ศึกษา 1. จำนวนโครงการ /

กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด
	<p>1.2.1) ผู้บริหาร ระดับสูงของสถาบัน การศึกษา และ องค์กรผู้ใช้ บัณฑิต / สมาคม วิชาชีพ</p> <p>1.2.2) บุคลากรที่ ปฏิบัติงาน สหกิจศึกษาของ สถาบัน อุดมศึกษา และ องค์กรผู้ใช้ บัณฑิต</p> <p>1.2.3) คณาจารย์ นิเทศก์</p> <p>1.2.4) ส่งเสริมการจัด ฝึกอบรม ผู้ฝึกอบรม (Training of the Trainers) เพื่อให้ เครือข่าย และ สถาบันการศึกษาขยายผล การพัฒนา บุคลากรสหกิจ ศึกษา</p> <p>1.3 การสร้างการมีส่วน ร่วมในการจัด สหกิจศึกษา เช่น (1)โครงการ ความสัมพันธ์เชิงลึก ระหว่างองค์กรผู้ใช้ บัณฑิต และ สถาบันอุดมศึกษา</p>	<p>กิจกรรม การฝึกอบรม การ สัมมนา การประชุม</p> <p>2. จำนวนผู้เข้าร่วม กิจกรรม / หน่วยงานแต่ละ หลักสูตรที่ผ่านการ ประเมินไม่น้อยกว่าร้อยละ 80</p> <p>3. ความพึงพอใจของ ผู้เข้าร่วม</p> <p>4. การนำไปใช้ประโยชน์ จริง</p> <p>1. จำนวนกิจกรรม/จำนวน ครั้งของ การตรวจเยี่ยม</p> <p>2. จำนวนองค์กรผู้ใช้ บัณฑิตร่วมจัด สหกิจศึกษามากขึ้น</p> <p>3. จำนวน ครั้งของการ สัมมนา</p> <p>1. พบว่าด้วยความ</p>

กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด
	<p>(2) โครงการจัดทำ กม. CSR / ISO Co-op</p> <p>(3) โครงการพัฒนา ผู้ นิเทศงาน หรือ พี่เลี้ยง ของ องค์กรผู้ใช้บัณฑิต ด้วยระบบเครือข่าย</p> <p>(4) จัดเวทีสัญจรพบ ผู้ประกอบการ ตามกลุ่มเป้าหมาย</p> <p>(5) จัดเวที VIP/CEO Forum สหกิจศึกษา</p> <p>1.4 สนับสนุนให้สถาบัน ศึกษา และ องค์กรผู้ใช้บัณฑิต / สมาคมวิชาชีพ ร่วมกันพัฒนา หลักสูตรสหกิจศึกษา ที่มีมาตรฐานตรงตาม ความต้องการ ของตลาดแรงงาน และอาเซียน</p> <p>1.5 โครงการวิจัยเพื่อ พัฒนาสหกิจศึกษา ที่เหมาะสมในแต่ละ สาขาวิชา</p> <p>1. 6 ส่งเสริมให้</p>	<p>รับผิดชอบขององค์กรผู้ใช้ บัณฑิตต่อการมีส่วนร่วม ในการผลิตบัณฑิต</p> <p>1. จำนวนโครงการ/ กิจกรรม</p> <p>2.จำนวนผู้เข้าร่วม กิจกรรม</p> <p>1.เวทีสัญจรในระดับ เครือข่าย ปีละ ไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง</p> <p>1.จำนวน VIP/CEO</p> <p>1. จำนวนหลักสูตร / สาขาวิชา</p> <p>2. จำนวนองค์กรผู้ใช้ บัณฑิตที่เข้า ร่วมโครงการ</p> <p>3. จำนวน Advance Co-op ตามมาตรฐานวิชาชีพ</p> <p>4. จำนวนโครงการ</p> <p>1. จำนวน งานวิจัย</p> <p>2. จำนวนสาขาวิชา</p> <p>1. จำนวนนวัตกรรม/ โครงการ ที่มีมูลค่าเพิ่ม</p> <p>2. จำนวนครั้งในการอบรม การสร้าง งานคุณภาพ</p> <p>3. จำนวนงานวิจัยที่มี ผลกระทบ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง</p>

กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด
	สถาบันอุดมศึกษา และ องค์กรผู้ใช้บัณฑิต สร้างนวัตกรรม จากการดำเนินการสห กิจศึกษา	วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี การลด ต้นทุน
2. มีการประกันคุณภาพ สหกิจศึกษา	2.1 โครงการประกัน คุณภาพสหกิจศึกษา (Co- op QA) (ประกาศใช้ มาตรฐาน) 2.2 การฝึกอบรมผู้ประเมิน คุณภาพ 2.3 การติดตามบัณฑิตสห กิจศึกษา เพื่อศึกษาความสามารถ ในการทำงาน และความก้าวหน้าใน สายงานอาชีพ Employability and Career Development (การศึกษาเปรียบเทียบ บัณฑิตสหกิจ ศึกษากับบัณฑิตทั่วไป)	1. เป็นตัวบ่งชี้หนึ่งใน QA 2. มีระบบประกันคุณภาพ สหกิจศึกษา 3. จำนวนผู้ประเมิน Co- op QA 4. จำนวนมหาวิทยาลัยที่ ดำเนินงานได้มาตรฐาน (ผ่านหรือไม่ผ่าน) 1. หลักสูตรผู้ประเมิน 2. จำนวนผู้ผ่านการอบรม 1. มิงงานวิจัยของแต่ละ มหาวิทยาลัย/ เครือข่าย 2. รายงานการติดตาม / ข้อมูล สารสนเทศบัณฑิตสหกิจ ศึกษา

**ตารางที่ 6 : เป้าประสงค์ที่ 2 เครือข่ายมีความเข้มแข็ง จัดการสหกิจศึกษา
อย่างยั่งยืน และใช้ทรัพยากร
ร่วมกันระหว่างเครือข่าย**

กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด
1. ส่งเสริมความผูกพัน (Engagement)	1.1 โครงการสร้างความ ร่วมมือ (MOU)	1. จำนวน Active MOU 2. จำนวน โครงการ /

กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด
<p>และ แรงจูงใจระหว่าง เครือข่าย และ พหุภาคี ความเป็น หุ้นส่วนสหกิจศึกษา ระหว่างสถานศึกษา องค์กรผู้ใช้บัณฑิต อย่างยั่งยืน (Sustainable Partnership)</p>	<p>เพื่อสร้างความร่วมมือใน การใช้ทรัพยากรของ เครือข่ายทั้งในด้าน ทรัพยากรบุคคล วิชาการ เครื่องมือ อุปกรณ์ และ กิจกรรมร่วมกันของ เครือข่าย ย (Attachment Program)</p> <p>1.2 โครงการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ภายในเครือข่าย / ระหว่างเครือข่าย - แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์นักศึกษา / คณาจารย์ - จัดทำ Co-op KM และ Co-op Showcase Best Practice</p> <p>1.3 โครงการสร้าง Co-op Brand Ambassador (ทูตสหกิจศึกษา)</p> <p>1.4 โครงการวันสหกิจ ศึกษาไทย (โครงการให้ รางวัลและสร้างแรงจูงใจ ให้แก่สมาชิกเครือข่ายเป็น แบบอย่างที่ดี)</p> <p>1. 5 สนับสนุน สถาบันอุดมศึกษาให้นำ ภารกิจอาจารย์นิเทศก์ / อาจารย์ ที่ปรึกษา นับเป็นภาระงาน</p> <p>1.6 ส่งเสริมการวิจัยและ บริการวิชาการ สหกิจ</p>	<p>กิจกรรม 3. จำนวนผู้เข้าร่วม โครงการ / กิจกรรม 4. ความพึงพอใจของผู้ ร่วมกิจกรรม</p> <p>1.จำนวนโครงการฯ 2. จำนวน Best Practices ที่แลกเปลี่ยน 3. จำนวน KM 4.จำนวนช่องทาง ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่</p> <p>1. จำนวน Ambassador 2. จำนวนองค์กรผู้ใช้ บัณฑิตเพิ่มขึ้น 3.จำนวนความร่วมมือต่อ ยอดมากขึ้น</p> <p>1. จำนวนผู้เข้าร่วม 2. จำนวนพหุภาคีเพิ่มมา ขึ้น 3. จำนวนกิจกรรม 4. จำนวนผู้ได้รับรางวัล ระดับชาติเพิ่มขึ้น</p> <p>1. จำนวน สถาบันอุดมศึกษาที่ กำหนดให้ สหกิจศึกษาเป็นภาระ งาน</p> <p>1. งานวิจัยร่วมระหว่าง เครือข่าย อย่าง</p>

กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด
	<p>ศึกษาร่วมกันระหว่างเครือข่าย</p> <p>1.7 การส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนสหกิจศึกษา ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการอย่างยั่งยืน (Sustainable Partnership) โดยมีโครงการสนับสนุน ให้แรงจูงใจ และการยกย่อง ให้เป็นแบบอย่างที่ดี (Best Practice)</p>	<p>น้อย 1 เรื่อง / 3 ปี</p> <p>2.จำนวนช่องทางประชาสัมพันธ์ เผยแพร่</p> <p>1. จำนวน โครงการ</p> <p>2. จำนวน Best Practice</p>
2. การมีระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศ สหกิจศึกษาออนไลน์	- โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูล และสารสนเทศ สหกิจศึกษาออนไลน์	<p>1. มีฐานข้อมูลกลางของมหาวิทยาลัย</p> <p>2. จำนวนผู้ใช้</p> <p>3. ความพึงพอใจ</p> <p>4. รายงานผลประกอบการ ตัดสินใจ (Report Paper)</p>

ตารางที่ 7 : เป้าประสงค์ที่ 3 สหกิจศึกษานานาชาติ

กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด
1. ส่งเสริมการจัดสหกิจศึกษานานาชาติ	<p>1.1 โครงการพัฒนามาตรฐานและคุณภาพสหกิจศึกษานานาชาติ</p> <p>1.2 โครงการพัฒนาสหกิจศึกษานานาชาติ</p>	<p>1. จำนวนมหาวิทยาลัยที่จัดสหกิจศึกษานานาชาติ</p> <p>2. มีมาตรฐาน / คู่มือสหกิจศึกษานานาชาติ</p> <p>1.จำนวนหลักสูตรสหกิจศึกษานานาชาติที่จะพัฒนา</p> <p>2.จำนวนบุคลากรสหกิจ</p>

	<p>1.3 โครงการเตรียมความพร้อม สหกิจศึกษานานาชาติ</p> <p>1.4 โครงการ ASEAN Co-op Network</p> <p>1.5 โครงการ แลกเปลี่ยนนักศึกษา และ คณาจารย์ สหกิจศึกษา นานาชาติ</p>	<p>ศึกษานานาชาติ ที่จะทำการอบรม</p> <p>1. จำนวน กิจกรรม 2. จำนวนนักศึกษา 3. ระดับความเข้าใจของ นักศึกษา / คณาจารย์ 4. ความพึงพอใจ</p> <p>1. มีเครือข่ายเพิ่มขึ้น 2. มีความร่วมมือ หรือ กิจกรรมที่ทำ ร่วมกัน</p> <p>1. จำนวนโครงการ / กิจกรรม 2. จำนวนสถาบัน 3. จำนวนนักศึกษาที่มีการ แลกเปลี่ยน 4. จำนวนคณาจารย์สหกิจ ศึกษาที่มี การแลกเปลี่ยน</p>
--	--	--

ตารางที่ 8 : เป้าประสงค์ที่ 4 การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานสหกิจศึกษา

กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด
<p>1. เพื่อติดตามประเมินผลการจัดสหกิจศึกษาในทุกกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ และรับฟังปัญหาจากการดำเนินงาน โดยผู้แทนจาก สกอ. ผู้แทนเครือข่าย สมาคมสหกิจศึกษาไทย และผู้แทนองค์กรผู้ใช้บัณฑิต</p>	<p>1. โครงการตรวจเยี่ยมเครือข่ายพัฒนาอุดมศึกษา 9 เครือข่ายภูมิภาค</p> <p>2. โครงการสังเกตการณ์ 1 เครือข่าย 1 โครงการ (โครงการหลัก/โครงการสำคัญของเครือข่าย)</p> <p>3. โครงการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานสหกิจศึกษาประจำปี</p>	<p>1. การประชุมตรวจเยี่ยมเครือข่ายพัฒนาอุดมศึกษา จำนวน 9 ครั้ง หรือการตรวจเยี่ยมเป็นระดับภูมิภาค จำนวน 5 ครั้ง</p> <p>เครือข่ายเหนือบน-ล่าง 1 ครั้ง</p> <p>เครือข่ายอีสานบน-ล่าง 1 ครั้ง</p> <p>เครือข่ายกลางบน-ล่าง 1 ครั้ง</p> <p>เครือข่ายใต้บน-ล่าง 1 ครั้ง</p> <p>เครือข่ายภาคตะวันออกเฉียง 1 ครั้ง</p> <p>2. การตรวจเยี่ยม/สังเกต</p>

		<p>การจัดกิจกรรม โครงการสำคัญๆ ของ เครือข่าย จำนวน 9 ครั้ง</p> <p>3. รายงานการประเมินผล การดำเนินงานสหกิจ ศึกษารายปี</p> <p>4. การจัดประชุมวิชาการ ร่วม 9 เครือข่าย พัฒนาสหกิจศึกษา ภูมิภาค เพื่อนำเสนอผล การพัฒนาสหกิจศึกษา จำนวน 1 ครั้ง</p>
--	--	--

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

การที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุน
ให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการ สหกิจศึกษานั้น มีผลที่คาดว่าจะได้รับ
จากการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

1. คุณภาพบัณฑิต

สหกิจศึกษาจะเป็นแนวทางหนึ่งในการเสริมสร้างประสบการณ์จาก
การปฏิบัติงานจริงในองค์กรผู้ใช้บัณฑิต (Work Base Learning) ที่จะ
ช่วยพัฒนาศักยภาพและความสามารถของนักศึกษา ให้เกิดการเชื่อมโยง
และประยุกต์ความรู้ทางทฤษฎีสู่การปฏิบัติงานจริง และต่อยอดองค์ความรู้
สู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ ได้อย่างต่อเนื่องต่อไป อีกทั้งยังส่งเสริมทักษะ
ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในวิชาชีพ และการดำรงชีวิตในสังคม ส่งผลให้
นักศึกษาที่ผ่านสหกิจศึกษา เป็นผู้สำเร็จการศึกษาที่มีคุณลักษณะและ
สมรรถนะที่ตรงตามความต้องการขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต ตลอดจนมี
คุณภาพที่แข่งขันได้ในอาเซียนและตลาดโลก

2. คุณภาพสถาบันอุดมศึกษา

สมรรถนะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรสหกิจศึกษา จะ
ช่วยยกระดับคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นที่ยอมรับใน
ตลาดแรงงาน และช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ไป
นิเทศงานในองค์กรผู้ใช้บัณฑิต อันนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอน
และการวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Research) เพื่อสร้างองค์ความรู้

ใหม่ๆ ในการปรับปรุงหลักสูตรและ การที่หลักสูตรสหกิจศึกษากำหนดให้มีการสะท้อนผลการเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักศึกษา (Learning Outcomes Education) ให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศ (Thailand Qualification Framework-TQF) และเป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก รวมทั้งต่อยอดองค์ความรู้ใหม่และนำไปสู่การผลิตผลงานวิจัยในเชิงพาณิชย์ต่อไป

3. คุณภาพองค์กรผู้ใช้บัณฑิต

สหกิจศึกษาจะมีส่วนช่วยยกระดับองค์กรผู้ประกอบการ ในการร่วมผลิต/สร้างแรงงานที่มีคุณภาพ และเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) ในองค์กร ทั้งในด้านการลดต้นทุนการผลิต ตลอดจนลดค่าใช้จ่ายและระยะเวลาในการพัฒนากำลังคนในองค์กร ทำให้เกิดการสรรหาและพัฒนาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้องค์กรผู้ใช้บัณฑิตยังได้รับประโยชน์จากโครงการหรืองานที่นักศึกษาปฏิบัติ ในการนำไปปรับปรุงกระบวนการทำงานหรือกระบวนการผลิตให้ดีขึ้น อันนำไปสู่การเพิ่มผลผลิตมวลรวมของประเทศ

4. ความสัมพันธ์เชิงลึกระหว่างภาคความต้องการและสถาบันอุดมศึกษา

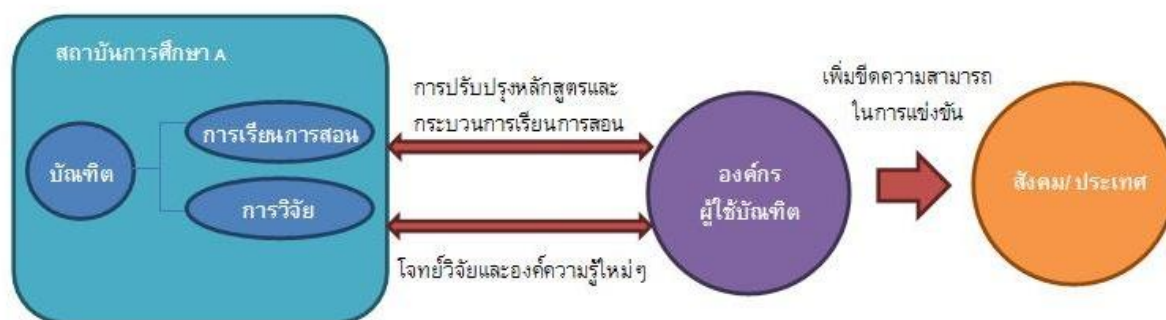
สหกิจศึกษาจะช่วยเสริมสร้างความร่วมมือแบบพหุภาคีที่เข้มแข็ง และขยายฐานเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษา องค์กรผู้ใช้บัณฑิต และองค์กรอื่น ๆ ทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านข้อมูล ความรู้ ข่าวสาร ทรัพยากรบุคคล เครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี จนเกิดการเกื้อหนุนประโยชน์ร่วมกันกลายเป็นพันธมิตร (Alliance) หรือหุ้นส่วน (Partnership) ที่แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

นอกจากนี้สหกิจศึกษาจะส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษา และองค์กรผู้ใช้บัณฑิต ในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนที่ตรงตามความต้องการขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต ตลอดจนเกิดการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ

5. การเพิ่มขีดความสามารถของประเทศ

สหกิจศึกษาจะเป็นแนวทางที่ส่งเสริมการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของทุกๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งตัวบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษา องค์กรผู้ใช้บัณฑิต และหน่วยงานภาครัฐ ที่นำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยยกระดับคุณภาพการศึกษาและพัฒนาศักยภาพแรงงานไทยให้มีคุณภาพตามความต้องการของตลาดแรงงาน ตลอดจนเสริมสร้างศักยภาพของภาคการผลิต เพื่อช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ และเตรียมพร้อมสู่การแข่งขันในระดับภูมิภาค และระดับโลก ที่จะสร้างความเชื่อมั่นในการลงทุนที่ต้องใช้กำลังคนระดับสูงเป็นจำนวนมาก

จากผลสัมฤทธิ์ของกระบวนการสหกิจศึกษาที่คาดว่าจะได้รับทั้งหมดที่กล่าวมานี้ ผลกระทบโดยตรงที่สำคัญที่สุด คือการที่สถาบันอุดมศึกษาผลิตกำลังคนที่มีสมรรถนะเพิ่มสูงขึ้น ทำให้เกิดทรัพยากรอันทรงคุณค่าต่อไปในอนาคต ที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติอย่างยั่งยืน ตลอดจนยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันกับนานาชาติประเทศ

แผนภาพที่ 1 กลไกผลสัมฤทธิ์ตามที่คาดหวังจากการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ